

WORLD ASSOCIATION
FOR POSITIVE AND TRANSCULTURAL
PSYCHOTHERAPY

WAPP Etik

İlkeler ve Kurallar

Feragatname:

Bu belgenin İngilizce versiyonu orijinal ve yasal olarak bağlayıcı metindir. Herhangi bir yasal veya resmi atıf yalnızca [İngilizce versiyona](#) dayanmalıdır.

Bu çeviri yalnızca bilgilendirme amacıyla sunulmuştur ve resmi bir belge niteliği taşımaz.

Genel Kurul tarafından 12 Şubat 2025 tarihinde onaylanmıştır.

ETİK İLKELERE VE KURALLARA GİRİŞ

Dünya Pozitif ve Kültürlerarası Psikoterapi Derneği'nin (WAPP) Etik İlkeleri ve Kuralları, ruh sağlığı alanında sorumlu, profesyonel ve şefkatli bakımın sağlanması temel çerçevesinde görev yapmaktadır.

Dünya Pozitif ve Kültürlerarası Psikoterapi Derneği'nin (WAPP) Etik İlkeler ve Kurallar Kılavuzu'nda yer alan temel vurgu uygulayıcıların danışanların farklı kültürel geçmişlerinin farkında olmalarını ve bunlara saygı duymalarını ve kendilerini farklı kültürel perspektifler hakkında sürekli olarak eğitmelerini gerektirecek kültürel yetkinlik kavramıdır.

Pozitif Psikoterapi Uygulayıcıları, bu ilkelere bağlı kalarak üst düzeyde dürüstlük, profesyonellik ve yetkinlik standartlarını korumayı taahhüt ederler. Bu ilkeler yalnızca danışanların ve hastaların haklarını korumakla kalmaz, aynı zamanda profesyonel ilişki içerisinde güven ve hesap verebilirliği teşvik ederek Pozitif ve Kültürlerarası Psikoterapi (N. Peseschkian'dan sonra PPT, 1977'den beri) uygulamasının etik, etkili ve hizmet verdiğimiz kişilerin en iyi çıkarlarıyla uyumlu kalmasını sağlar.

WAPP Yürütme Kurulu, bu önemli belgenin taslağını bir yıldan uzun bir süre boyunca hazırlayan Etik Danışma Görev Gücü üyelerine çok müteşekkirdir. Bu Kılavuz 14 Ekim 2024 tarihinde WAPP Yönetim Kurulu tarafından kabul edilmiş ve 12 Şubat 2025 tarihinde tüm WAPP üyelerinin katıldığı Genel Kurul tarafından onaylanmıştır.

© World Association for Positive and Transcultural Psychotherapy (WAPP) e.V.

www.positum.org

Şubat 2025

ETİK İLKELER

Bu Etik İlkeler WAPP/EF CPP üyesi kuruluşlar için bağlayıcıdır. Aynı zamanda dünya çapında Pozitif Psikoterapi çerçevesinde çalışan psikoterapistler, uzmanlar, danışmanlar, eğitmenler, stajyerler, süpervizörler, eğitim organizatörleri ve uzmanlar için de geçerlidir.

I. Giriş

Pozitif ve Transkültürel Psikoterapi yöntemi hümanist, transkültürel ve psikodinamik psikoterapi yöntemlerine aittir. Bu çatışma merkezli ve yetenek odaklı yöntem 1968 yılında Almanya'da Prof. Nossrat Peseschkian tarafından oluşturulmuştur. Temelleri, dünya çapında 20'den fazla farklı kültürde yürütülen kapsamlı kültürler arası araştırmalara dayanmaktadır.

II. İlkeler

1. Umut İlkesi

Pozitif ve Kültürlerarası Psikoterapi (PPT), her insanın doğası gereği iyi ve nazik olduğu inancına sahiptir. İnsanlar mücevherlerle dolu madenlere benzerler, boş levhalar veya boş kaplar gibi değildirler. Bu potansiyelin hayata geçirilmesi, ister sınırlayıcı ister destekleyici nitelikte olsun, belirli faktörlere bağlıdır. Semptomun hem terapist hem de danışan ya da hasta tarafından tanınması gereken sembolik bir pozitif işlevi vardır. Bu, ne kadar zor olursa olsun tüm durumların anlaşılabilmesi ve daha iyiye doğru değiştirilebileceği anlamına gelir.

2. Konsültasyon İlkesi

PPT perspektifi, psikoterapötik sürecin öncelikle terapist ve danışan arasındaki etkileşim etrafında döndüğünü vurgular. Bu etkileşimin önemli unsurları, psikoterapötik (eğitim) süreç içerisinde fikirlerin paylaşılması, uyuşmazlıkların çözülmesi, işbirliğinin teşvik edilmesi ve kararlara ortaklaşa ulaşılmasını kapsar. Danışanın özerkliğinin ve kendi kaderini tayin etme hakkının sağlanması bu yaklaşımda çok önemlidir. Psikoterapinin potansiyelini, uygulamalarını ve sınırlamalarını anlamak ve Pozitif Psikoterapiyi uygun şekilde kullanmak, hiçbir zararın verilmemesini sağlar. Bu, meslektaşlar ve süpervizörlerle konsültasyon yapmanın mesleki yeterliliğin sürdürülmesi için önemli bir kaynak olduğu anlamına gelir.

3. Kendi Kendine Yardım İlkesi

Psikoterapötik (eğitimsel) süreç, dış kaynaklara (terapist gibi) dayalı desteğe bağlı olmaktan, bireyin veya ailenin iç kaynaklarını geliştirmesine geçmeye odaklanır. Psikoterapötik ilişki hazır bir bilgi kaynağı değil, bireysel yeteneklerin geliştirilmesi için koşullar yaratan bir alandır. Terapötik ilişkide, danışan bağlanma ve farklılaşma yoluyla özerkliğe doğru ilerler.

Pozitif ve Kültürlerarası Psikoterapi, danışanları pasif rollerinden sıyrılıp aktif bir şekilde "terapötik role" girmeye teşvik eder; bu rolde danışanlar, ailelerinin ve toplumlarının iyiliği için terapistle proaktif bir şekilde işbirliği yaparlar.

4. Kişiliğin Benzersizliği

Terapist ve danışan arasındaki terapötik işbirliği, her biri benzersiz yaşam deneyimlerinin zenginliğini barındıran iki farklı kişiliğin buluşmasını temsil eder. Gözlemlenebilir semptomların ötesinde, amacımız bu tekil deneyimlere sahip olan bireyi bulmaktır. Psikoterapötik ilişkide, hem psikoterapist hem de terapötik süreç (eğitim boyutu da dahil olmak üzere) danışanın özel gereksinimlerine uyum sağlamalı ve esnek olmalıdır. Sunulan tedavinin yalnızca faydalı olması değil, aynı zamanda yüksek bir kalite standardını koruması da zorunludur. Terapötik yolculuk boyunca psikoterapist, danışanın kişisel değerlerine ve hem danışanın hem de ailesinin bütünlüğüne derin bir saygı duyar.

Genel Kurul tarafından 12 Şubat 2025 tarihinde onaylanmıştır.

Pozitif Psikoterapinin temel felsefesi, projelerimize katılan tüm bireylere (ister aktif ister pasif olsun) en üst düzeyde saygı ve ciddiyetle davranmayı vurgulamaktadır.

5. Denge Prensipleri

Pozitif psikoterapi, yaşamı ve insan gelişimini doğal dinamik denge arayışı olarak görür. Terapötik amaç, bireylerin, ailelerin ve toplumların fiziksel, zihinsel, sosyal ve ruhsal sağlığını teşvik ederek danışanın yeteneklerini geliştirmesine ve yaşamda dengeye ulaşmasına yardımcı olmaktır. Pozitif Psikoterapist güçlü ve profesyonel bir terapötik ilişki kurmalı, terapötik empati ile uygun duygusal mesafeyi korumak arasında hassas bir denge bulmalı, tüm bunları yaparken sağlıklı ilişkiler için bir rol model olmalı ve danışanın çıkarları doğrultusunda hareket etmelidir.

6. Kültürlerarası Duyarlılık İlkesi

Kültürlerarası duyarlılık önemli bir mesleki yeterliliklerdir. Kültürel boyutu, sağlığı, kişinin kişiliğinin gelişimini, bozuklukların ortaya çıkışını ve çatışmaların dinamiklerini etkileyen etkili bir unsur olarak kabul ediyor ve hesaba katıyoruz. Ayrıca, bu kültürel boyut terapist ve danışan arasındaki terapötik ittifak üzerinde de iz bırakır. Çatışmaların sadece kişiliklerin çatışması olmadığına, aynı zamanda kültürel değerlerin çatışması olarak görüldüğüne inanıyoruz.

Pozitif ve Kültürlerarası Psikoterapi, danışan tedavisinde esnekliği teşvik etmek ve farklı yaklaşımların etkili bir şekilde işbirliği yapmasına olanak tanıyan bir çerçeve sağlamak için çeşitli psikoterapötik yöntemlerden unsurlar içerir. Dünya Pozitif ve Kültürlerarası Psikoterapi Derneği, Uluslararası Merkezleri ve Avrupa Alt Bölümü Avrupa Pozitif Psikoterapi Merkezleri Federasyonu ve üyeleri ırk, etnik köken, cinsiyet, cinsiyet kimliği, cinsel yönelim, yaş, sosyal sınıf, fiziksel yetenek veya özellikler, dini veya etik değerler sistemi, ulusal köken ve siyasi inançlar dahil ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere hizmet sunmaktadır. Dünya Pozitif ve Transkültürel Psikoterapi Derneği ve Avrupa Pozitif Psikoterapi Merkezleri Federasyonu'nun yükümlülüğü, Pozitif ve Transkültürel Psikoterapi teorisini, yöntemini ve pratiğini ve bunun kültürler ve disiplinler arası bakış açısıyla uygulanmasını teşvik etmektir.

7. Basitlik ve Evrensellik İlkesi

Etkileşimlerimizde, herkes tarafından kolayca anlaşılabilir ve günlük durumlarda kolayca uygulanabilecek metodolojiden terminoloji ve kavramlar kullanmaya çalışıyoruz. Bu, ilişkilerdeki gereksinimleri, çatışmaları ve dinamikleri daha etkili bir şekilde anlamamıza yardımcı oluyor.

8. Gelişime Odaklanma İlkesi

Psikoterapi sürecinde ve diğer tüm etkileşim biçimlerinde, zamansal bir perspektifi koruma ilkesini benimsiyor, hem geçmişin hem de bugünün farkında olmanın önemini vurgularken, gelecek için yetenekler geliştirme sorumluluğumuzu da kabul ediyoruz.

ETİK KURALLAR

Önsöz

Bu Etik Kurallar WAPP'ın bireysel ve kurumsal üyeleri için bağlayıcıdır. Ayrıca dünya çapında Pozitif Psikoterapi çerçevesinde çalışan psikoterapistler, danışmanlar, alan uzmanları, eğitmenler, stajyerler, süpervizörler, kendini keşfetme liderleri, eğitim organizatörleri ve uzmanlar için de geçerlidir. Bu belgede bu kişiler "PPT Uygulayıcıları" olarak adlandırılacaktır. PPT Uygulayıcılarının ikamet ettikleri veya uygulama yaptıkları ülkede bu Etik Kılavuzla çelişen yönetmelikler veya yasalar varsa, ulusal yönetmelikler önceliklidir. Ancak, mümkün oldukça, WAPP'ın her üyesi bu Kılavuz İlkelerine uymalıdır.

Bu Etik Kılavuz, etik öz farkındalığı geliştirmek ve PPT Uygulayıcılarının etik yeterlilik düzeyini yükseltmek için evrensel etik mesleki standartların oluşturulmasını teşvik etmektedir.

PPT uygulayıcıları yaş, hastalık veya engellilik, inanç, etnik köken, cinsiyet, cinsiyet kimliği, milliyet, siyasi eğilim, ırk, cinsel yönelim, sosyal konum veya başka herhangi bir faktör temelinde ayrımcılık yapmayacaktır.

WAPP'ın dünyanın her yerinden üyeleri temsil ettiğinin farkındayız ve ulusal kuruluşların ve merkezlerin etik kurallarını WAPP Etik Kuralları ve İlkeleri ile ulusal veya yerel yasalara dayandırmalarını tavsiye ediyoruz.

Bu belgede "danışanlar" terimi, PPT Uygulayıcılarının ikamet ettiği ülkenin ulusal düzenlemelerine göre uygulanabilir olması halinde "hastalar"ı da kapsamaktadır.

İçindekiler

Bölüm I	6
1. DANIŞANLARA KARŞI SORUMLULUK.....	6
2. DEĞERLENDİRME TEKNİKLERİ	7
3. TERAPÖTİK İLİŞKİ	8
4. DİĞER PROFESYONELLERLE İLİŞKİLER	9
5. ÇEVİRİMİÇİ ÇALIŞMA (psikoterapi, eğitim, süpervizyon, kendini keşfetme, değerlendirme, araştırma)	9
6. SOSYAL SORUMLULUK, ÇEVİRİMİÇİ VARLIK VE REKLAM.....	10
7. WAPP'A KARŞI SORUMLULUK.....	11
8. DANIŞMANLIK VE PSİKOTERAPİ EĞİTİMİ.....	12
9. KLİNİK VE EĞİTİMSEL SÜPERVİZYONUN ETİK YÖNLERİ	13
10. ARAŞTIRMA VE YAYINLAR.....	14
Bölüm II	16
11. ETİK KURUL	16

Bölüm I

1. DANIŞANLARA KARŞI SORUMLULUK

Bu bölümde, PPT Uygulayıcılarının yetkinliklerinin sınırlarına saygı gösterme ihtiyacı, danışanları meslektaşlarına yönlendirme kuralları, terapide bilgilendirilmiş onam kullanımı, kayıt tutma ve belgeleme kuralları ve PPT Uygulayıcılarının gizlilik sınırlarına saygı gösterme ihtiyacı tartışılmaktadır.

1.1 Yetkinlik Sınırları

PPT Uygulayıcıları, yetkinliklerinin sınırları içinde kalarak, yeterince kalifiye, eğitilmiş, lisanslı ve deneyimli oldukları hizmetleri sunarlar.

1.1.1 Yetkinlik Geliştirme

PPT Uygulayıcıları, terapiye yönelik güncel yaklaşımları ve terapötik yöntemlerin etkinliğine ilişkin araştırmaları takip ederek mesleki yeterliliklerini sürekli olarak geliştirirler. PPT Uygulayıcıları, WAPP yönergelerine göre Sürekli Mesleki Gelişim faaliyetlerine katılmalıdır. (CPD kılavuzuna bakınız)

1.1.2 Mesleki sınırlamalara ilişkin farkındalık

PPT Uygulayıcılarının mesleki bilgileri yetersizse, gerekli eğitimi almalı ve/veya özellikle süpervizyon yoluyla daha deneyimli meslektaşlarından yardım almalıdırlar. Ayrıca, mesleki sınırlamalarına ilişkin olarak süpervizörleri tarafından yapılan tavsiyelere de saygı göstermelidirler.

1.1.3 Bir uygulayıcı olarak öz bakım

PPT Uygulayıcıları işleri ve yaşamlarının diğer yönleri arasında sağlıklı bir denge kurmalıdır. PPT Uygulayıcıları duygusal, zihinsel ve fiziksel yorgunluk ve akıl hastalığı belirtilerini gözlemlemeli ve bu durumdaki danışanlara hizmet vermekten kaçınmalı, danışanlarına zarar verme riskinin farkında olmalıdır. PPT Uygulayıcıları profesyonel yardım almalı ve iyileşme sağlanana kadar danışan sayısını sınırlamalı veya geçici olarak uygulamayı durdurmalıdır. PPT Uygulayıcıları, yorgunluk, tükenmişlik ve akıl hastalığı belirtilerini fark edemeyen

meslektaşlarına dikkatli geri bildirimde bulunur ve işlerinin kalitesini olumsuz etkiliyorsa, meslektaşlarının kendi duygusal, zihinsel ve fiziksel durumları hakkındaki yorumlarını dikkate alır.

1.1.4 Kültürlerarası yetkinlik

PPT Uygulayıcıları, terapötik süreçteki tüm katılımcıların kültürel değerlerinin sağlığa yönelik tutumları, bozukluk mekanizmalarını ve terapötik ilişkiyi nasıl etkilediğine odaklanarak kültürlerarası duyarlılık düzeylerini sürekli olarak artırır.

Kültürlerarası yetkinlik Pozitif ve Kültürlerarası psikoterapinin temel değerlerinden biridir, bu nedenle PPT Uygulayıcıları ırk, etnik köken veya grup, cinsiyet ve cinsel kimlik, yaş, cinsel yönelim, meslek, eğitim düzeyi, sosyoekonomik durum, fiziksel durum, psikolojik durum, kültürel ve siyasi inançlar, din, göçmenlik durumu veya danışanın azınlık gruplarına üyeliğine dayalı herhangi bir ayrımcılık yapmaktan kaçınır.

1.1.5 Danışanların yönlendirilmesi

PPT Uygulayıcılarının bilgi ve deneyimlerinin bir danışanla çalışmak için yetersiz olduğu durumlarda, PPT Uygulayıcıları danışanı daha deneyimli bir meslektaşına yönlendirmelidir. PPT Uygulayıcılarının sorunlarının mesleki görevlerini tam olarak yerine getirmelerini engelleme olasılığı varsa, PPT Uygulayıcıları bir süpervizörden yardım almalı veya işi sınırlandırmaları, askıya almaları veya sonlandırmaları gerekip gerekmediğini belirlemek için bir görüşmeye katılmalıdır. Yönlendirmeyi danışana açıklama ve aralarından seçim yapabileceği birkaç profesyonelin sağlanması eşlik etmelidir. PPT Uygulayıcılarının ve danışanın kişisel değerlerini uyuşmuyorsa, PPT Uygulayıcılarına danışanı hemen yönlendirmemeleri, ancak bunu bir sınırlama olarak kabul etmeleri ve bu alanda süpervizyon ve ileri eğitim almaları tavsiye edilir.

1.2 Bilgilendirilmiş onay

PPT Uygulayıcıları, psikolojik danışmanlık, psikoterapi, süpervizyon, eğitim ve araştırmanın başlangıcında danışanlarına bu konuları açıklamalı ve

onlardan bilgilendirilmiş onam almalıdır.

Bilgilendirilmiş onam, sağlanan hizmetlerin ve tarafların hak ve yükümlülüklerinin bir tanımını içermelidir. Bilgilendirilmiş onayın zorunlu bir parçası da gizlilik sınırlarının belirtilmesidir (bkz. Bölüm 1.4). Çevrimiçi/telefonla çalışma durumunda, PPT Uygulayıcıları, bu çalışma biçimiyle ilişkili tüm olası sınırlamalar ve riskler hakkında danışanı ellerinden geldiğince bilgilendirmekle yükümlüdür (**bilgilendirilmiş onay**).

1.2.1 Bilgilendirilmiş onay veremeyen danışanlarla ilgilenme (örn. öğrenme güçlüğü, ağır akıl hastalığı vb.)

PPT Uygulayıcıları bilgilendirilmiş onay veremeyecek durumda olan kişilerle çalıştıklarında, bu onay danışanın vekiliyle birlikte verilir.

1.2.2 Çocuklarla ve gençlerle çalışırken bilgilendirilmiş onam

PPT Uygulayıcıları reşit olmayan kişilerle çalışıyorsa, onay ebeveynler veya vasiler tarafından imzalanır (ulusal yasalara göre). Aynı zamanda, PPT Uygulayıcıları reşit olmayan kişinin sözlü rızasını da almalıdır. İktoplantıda, PPT Uygulayıcıları aileyle reşit olmayan çocukla çalışırken gizliliğin sınırlarını da tartışır ve ebeveynlere veya vasilere nelerin söylenebileceğine birlikte karar verirler.

Uygulayıcıların hizmet sunmadan önce yürürlükteki ulusal yasalar uyarınca ebeveyn izni olmaksızın terapi için rıza yaşını doğrulamaları gerekmektedir. Terapinin yasal çerçevede yürütülmesini sağlamak için bu yasal standartlara uyulması zorunludur.

1.3 Kayıtlar ve Dokümantasyon

PPT Uygulayıcılarının her seansı belgelemeleri, danışanla yapılan çalışmaların kayıtlarını tutmaları ve profesyonel ilişki sırasında ve sona erdikten sonra danışan bilgilerini korumak için adımlar atmaları şiddetle tavsiye edilir. Kayıtlar, terapi/tedavinin sona ermesinden sonra en az 5 yıl süreyle saklanmalıdır. Bazı ülkeler kayıtların 10 yıl saklanmasını istediğinden, lütfen kayıtların saklanmasıyla ilgili ulusal düzenlemelere bakın. Kayıtlar yazılı veya elektronik olarak tutulabilir. PPT Uygulayıcılarının yetersiz kalması durumunda bile danışan bilgilerini güvende tutmak PPT Uygulayıcılarının

sorumluluğundadır (gizli belgelerle ilgilenmek için bir planınız olsun).

1.3.1 Danışana bilgi sağlanması

Danışan, terapötik süreç, eğitim ve araştırma ile ilgili tüm bilgileri yazılı olarak alma hakkına sahiptir. Danışan, danışan kayıtlarının bir kopyasını alma hakkına sahiptir. PPT Uygulayıcıları, bu bilgilerin danışana zarar vermeyecek şekilde sunulmasını sağlar.

1.3.2 Üçüncü taraflarla bilgi paylaşımı

PPT Uygulayıcıları, müvekkil hakkındaki bilgileri üçüncü taraflarla (tıp uzmanları, polis, hakimler, sigorta şirketleri, avukatlar, ebeveynler, aile üyeleri, davaya dahil olan diğer profesyoneller, vb) paylaşmaları istendiğinde müvekkilin iznine ihtiyaç duyarlar. Uygulayıcılar, yasaların yargı bölgeleri arasında farklılık gösterebileceğinin farkında olarak, her ülkenin özel yasal gerekliliklerini gözden geçirdiklerinden ve bunlara uyduklarından emin olmalıdırlar. Yerel yasal çerçevelere uyum zorunludur.

1.4 Gizlilik

Gizlilik, terapötik, süpervizyon, eğitim ve araştırma ilişkisinin temellerinden biridir. PPT Uygulayıcıları, bilgilendirilmiş onamda gizlilik normlarını ve bunların geçersiz olabileceği koşulları belirtmekle yükümlüdür: danışanın yaşamına ve sağlığına veya diğer insanların yaşamına ve sağlığına yönelik tehdit durumları; çocuklara, ehliyetsizlere ve bağımlı durumdaki diğer insan kategorilerine yönelik duygusal, fiziksel, ekonomik şiddet; kendi ülkelerindeki mevcut mevzuata göre mahkemede tanıklık etme ihtiyacı ve ulusal yasalara özgü diğer durumlar.

PPT Uygulayıcıları, yazılarında, derslerinde, medyada, sosyal medyada veya meslektaşlarına danışırken, müvekkillerinin kimliğinin belirlenmesine yol açabilecek gizli, kişisel bilgileri ifşa etmemelidir. Anonimleştirme, kişisel verilerin, bu verilerin artık belirli veya tanımlanabilir bir gerçek kişiye atfedilemeyeceği veya yalnızca orantısız miktarda zaman, para ve çaba ile atfedilebileceği şekilde değiştirilmesidir. İstisnalar daha sonraki bölümlerde açıklanmaktadır.

1.4.1 Kayıt için izin

Psikoterapi sırasında ses ve görüntü kaydı yapılması, gizliliğin ihlal edilmesi ve danışanın istismar edilmesi riskinin yüksek olması nedeniyle genellikle yasaktır. Olağanüstü durumlarda, danışanın önceden yazılı onayı ile kayıt yapılmasına izin verilir (örn. süpervizyon için uzman eğitimi, danışanın seansı kaydetmek istemesi vb.)

Süpervizyon, eğitim ve araştırma sırasında ses ve video kayıtlarının yapılması, çalışmaya dahil olan herkes tarafından kabul edilmeli ve bir onay formu imzalanarak onaylanmalıdır. Süpervizyon, eğitim ve araştırma çalışmalarına dahil olan herkes kaydedilen materyallerin nasıl ve nerede kullanılacağına farkında olmalıdır ve istedikleri zaman rızalarını geri çekebilirler. Kaydedilen materyaller sadece onay formunda belirtilen amaçlar için kullanılmalıdır.

1.4.2 Danışanların bilgilerinin yayınlarda kullanılması

PPT Uygulayıcıları, bilimsel ve gazetecilik çalışmalarında bir danışanın vakasıyla ilgili bilgileri kullanmak istiyorlarsa, vakayı tanınmayacak şekilde değiştirmelidir - isim, meslek, yaş, yaşam koşulları, belirli görünüm özellikleri, konuşma, sağlık durumu vb. PPT Uygulayıcılarının vakalarını (anonimleştirerek) kullanmak için danışandan izin istemesi gerekmektedir. Danışana, anonimleştirilmiş vakasının kullanılmasını reddetmesi için tüm fırsatlar verilmelidir. (bilgilendirilmiş rıza)

1.4.3 Mahkemede danışan bilgileri

PPT Uygulayıcılarından mahkemeye çıkmaları istenirse, mahkemede ifade vermeye ilişkin yürürlükteki ulusal mevzuata tabi olurlar. Mümkünse, danışandan gizlilikten muaf tutulması istenmelidir.

1.4.4 Bir danışanın ölümünden sonra danışan bilgileri

PPT Uygulayıcıları, bilgilendirilmiş onamda belirtilen veya ulusal hukuk yetkilileri tarafından talep edilen durumlar dışında, bir danışanın

ölümünden sonra gizliliği koruyacaktır. Lütfen yerel düzenlemeleri kontrol edin.

1.5 Acil durum ve intihar durumunda

PPT Uygulayıcıları, danışanı sevk etmeleri gerekmesi durumunda acil servis iletişim bilgilerinin bir listesine sahip olmalıdır. Ayrıca, danışan için eş veya aile üyesi gibi en az bir acil durum irtibat kişisine sahip olmaları önerilir. Ek olarak, danışanlardan buldukları şehirdeki bir psikiyatristin, psikiyatri hastanesinin veya genel tıbbi acil servislerin adresini vermelerini istemek yararlı olacaktır. Bu, acil bir durumda bu kişilere hemen ulaşılabilmesini sağlar.

1.6. Mesleki (Tazminat) Sigortası

Mümkün olan her yerde, PPT Uygulayıcıları, danışman, psikoterapist, süpervizör veya eğitmen olarak faaliyetlerini kapsayan mesleki sorumluluk sigortasına sahip olmalıdır.

2. DEĞERLENDİRME TEKNİKLERİ

PPT Uygulayıcıları, psikoterapötik veya psikolojik değerlendirme tekniklerinin geliştirilmesi, yayınlaması ve kullanılmasında, danışanın refahını ve yüksek menfaatlerini teşvik etmek için her türlü çabayı gösterirler. Değerlendirme sonuçlarının kötüye kullanılmasına karşı koruma sağlarlar. Danışanın sonuçları, yapılan yorumları ve sonuçların ve tavsiyelerin temelini bilme hakkına saygı gösterirler. PPT Uygulayıcıları, yasal zorunluluklar çerçevesinde testlerin ve diğer değerlendirme tekniklerinin güvenliğini korumak için her türlü çabayı gösterirler. Değerlendirme tekniklerinin başkaları tarafından uygun şekilde kullanılmasını sağlamaya çalışırlar.

2.1 Değerlendirme Teknikleri

Değerlendirme tekniklerini kullanırken, PPT Uygulayıcıları danışanların tekniklerin doğası ve amacı hakkında danışanların anlayabileceği bir dilde tam açıklama alma hakkına, bu hakka ilişkin açık bir istisna üzerinde önceden anlaşmaya varılmadığı sürece, saygı gösterir. Açıklamaların başkaları tarafından yapılacağı durumlarda, PPT Uygulayıcıları bu açıklamaların yeterliliğini sağlamak için prosedürler oluşturur.

2.2 Testlerin kullanımında sorumluluk

PPT Uygulayıcıları, yerleşik bilimsel prosedürleri kullanarak ve ilgili uluslararası, ulusal ve kurumsal veya organizasyonel standartları gözeterek psikolojik testlerin ve diğer değerlendirme tekniklerinin geliştirilmesinden ve standardizasyonundan sorumludur.

2.3 Değerlendirme Sonuçlarının Raporlanması

Değerlendirme sonuçlarını raporlarken, PPT Uygulayıcıları, değerlendirmenin koşulları veya test edilen kişi için normların uygunsuzluğu nedeniyle geçerlilik veya güvenilirlikle ilgili var olan çekinceleri belirtir. PPT Uygulayıcıları, değerlendirme sonuçlarının ve yorumlarının başkaları tarafından kötüye kullanılmamasını sağlamak için çaba gösterirler.

2.4 Değerlendirme Sonuçlarının Uygunluğu

PPT Uygulayıcıları, değerlendirme sonuçlarının ilgisiz hale gelebileceğini ve değerlendirilenin tam bir resmini temsil etmediğini kabul eder. Alakasız ölçümlerin veya eksik değerlendirmelerin yanlış kullanımını önlemek ve engellemek için her türlü çabayı gösterirler.

2.5 Psikolojik Değerlendirmelerin Kötüye Kullanımı

PPT Uygulayıcıları, psikoterapötik veya psikolojik değerlendirme tekniklerinin uygun olmayan şekilde eğitilmiş veya başka bir şekilde kalifiye olmayan kişiler tarafından öğretim, sponsorluk veya gözetim yoluyla kullanılmasını teşvik etmez veya desteklemez.

3. TERAPÖTİK İLİŞKİ

Bu bölümde terapötik ilişkinin sınırları ve bu ilişkinin oluşturulması, sürdürülmesi ve değiştirilmesi için gerekli koşullar tartışılmaktadır. Yasaklanmış danışan ilişkisi türleri tanımlanmaktadır. Danışanın sömürülmesi kavramı ve terapi için ödeme yapmanın yanı sıra terapinin tamamlanmasına ilişkin etik konular tartışılmaktadır. Farklı kategorilerdeki danışanlarla verimli terapötik ilişkiler kurmak için kültürelarası yetkinlik geliştirilmesinin gerekliliği 1.1.4. maddede vurgulanmaktadır.

3.1 Terapötik ilişkide sınırların oluşturulması ve korunması

PPT Uygulayıcıları, profesyonel sınırlar oluşturmaktan ve danışanlarla terapötik ilişkinin çerçevesini korumaktan sorumludur.

Mesleki sınırlar, kendini ifşa etme, seansların uzunluğu ve yeri, fiziksel dokunma, hediyeler, takas, danışma odası dışındaki faaliyetler, gündelik karşılaşmalar, sosyal ve diğer terapötik olmayan temaslara, sosyal ağlar ve diğer çoklu ilişki biçimleriyle ilgilidir.

Profesyonel ilişkinin sınırları **bilgilendirilmiş onama** yansıtılır.

3.2 Terapötik ilişkide sınırları değiştirmek için koşullar

Psikolojik danışmanlık ve psikoterapide profesyonel ilişkilerin sınırları, profesyonelin uyguladığı psikoterapi yöntemiyle ilişkilidir.

Profesyonel ilişkilerin sınırlarını genişletmek gerekirse, PPT Uygulayıcıları her bir özel durumda ortaya çıkan riskleri değerlendirir ve sorumluluk alır.

3.3 Danışan İstismarı - Danışanlarla İlişkilerde Sınırlar

PPT Uygulayıcıları danışanları istismar etmekten kaçınır. PPT Uygulayıcıları, danışanlar üzerindeki etkili konularının (güç dengesizliği) farkındadırlar ve danışanların güvenini ve bağımlılığını herhangi bir alanda istismar etmekten kaçınırlar: ev içi, ekonomik, bilgi, duygusal, cinsel vb.

3.4 Çoklu ilişkiler

PPT Uygulayıcıları bir danışanla profesyonel bir ilişkiye sahipken aynı zamanda danışanla veya danışanın yakın çevresiyle başka ilişkilere sahip olduğunda çoklu ilişkiler ortaya çıkar. Bu ilişkiler aile, sosyal, finansal, iş (eğitim ve süpervizyonda ortaya çıkan ilişkiler dahil), öğrenci veya yakın kişisel ilişkiler olabilir. Çoklu ilişkiler, psikolojik danışmanlık ve psikoterapi öncesinde, sırasında ve sonrasında meydana gelen ilişkilere dır.

PPT Uygulayıcıları, danışanı istismar ve zarar riskine maruz bırakmamak ve terapötik süreç için olumsuz sonuçlardan kaçınmak için çoklu ilişkilerden kaçınır.

Birden fazla ilişkinin önlenemediği durumlarda, PPT Uygulayıcıları birden fazla ilişkinin nüanslarını danışana açıkça açıklar ve profesyonel sınırlar belirler.

Öngörülemez faktörler potansiyel olarak tehlikeli bir çoklu ilişki yaratmışsa, PPT Uygulayıcıları bunu etkilenen kişinin çıkarlarına duyarlı ve Etik Kurallara saygılı bir şekilde çözmek için makul adımlar atacaktır.

3.5 Danışan ile yasaklanmış ilişki türleri

PPT Uygulayıcıları, bir danışanın PPT Uygulayıcıları ile cinsel, romantik, arkadaşlık ve iş ilişkilerine girerek zarar görebileceği konusunda yüksek düzeyde bir farkındalığa sahiptir. Danışanla cinsel, romantik, arkadaşlık ve iş ilişkileri, terapinin tamamlanmasından en erken iki yıl sonra mümkündür. PPT Uygulayıcıları ve danışan, terapötik ilişkinin tamamlandığından ve gelecekte tekrarlanmayacağından emin olmalıdır. PPT Uygulayıcıları, danışanla cinsel ilişkiye girmek için terapiyi durdurmazlar. Eski cinsel ve romantik partnerlerle terapi yasaktır.

3.6 Terapi için ödeme

PPT Uygulayıcıları dürüst, açık olmaya ve danışana ödeme konularında önceden ve tercihen yazılı olarak tam bilgi vermeye çalışmaktadır.

3.6.1 Hizmetler için fiyat belirleme

Hizmetler için fiyat belirlerken, PPT Uygulayıcıları değişken bir ücretlendirmeye veya tüm danışanlar için aynı ücreti kullanmaya karar verebilirler.

3.6.2 Kamu yararına yapılan hizmetler

PPT Uygulayıcılarının, terapi ücretinin tamamını ödeyemeyen danışanlara ücretsiz ya da düşük bir ücret karşılığında yardımcı olmaları etik bir haktır. Bu tür danışanların yüzdesi PPT Uygulayıcılarının kendileri tarafından belirlenir.

3.6.3 Takas ilişkileri

PPT Uygulayıcıları danışanlarla takas yapmaktan kaçınırlar çünkü bu tür bir ödeme çatışma, sömürü ve terapötik ilişkinin bozulması potansiyeli yaratır.

3.6.4 PPT Uygulayıcılarının hizmetleri için ödeme yapılmaması.

Bilgilendirilmiş onam imzalanırken, PPT Uygulayıcıları hizmetler için ödeme prosedürünü açıkça tanımlar. Ücret ve kaçırılan seanslar için ödeme bilgilendirilmiş onamda belirtilir. Eğer danışan PPT Uygulayıcılarının hizmetleri için ödeme yapmayı reddederse, PPT Uygulayıcıları terapiyi durdurma ve danışanı yeniden yönlendirme hakkına sahiptir. Bu durumda, danışanı ödeme yapmamanın sonuçları hakkında bilgilendirmek önemlidir. Karmaşık durumlarda, bir avukata danışmak gerekir.

3.6.5 Hediyeler

PPT Uygulayıcıları hediyeleri teşvik etmemelidir, ancak hediye alınması danışanın istismar edilmesi veya terapötik ilişkiye zarar verilmesi riski oluşturmuyorsa danışanlardan hediye kabul edebilirler. PPT Uygulayıcıları danışanlardan hediye almanın risklerinin farkındadır. PPT Uygulayıcıları, danışanla birlikte, danışanın hediyeye verdiği anlamı ve bunun terapötik ilişki üzerindeki olası etkisini araştırır. PPT Uygulayıcıları ayrıca süpervizyon/terapide hediye alma motivasyonlarını da araştırırlar. Seans maliyetinin %20'sini aşan hediyelerin kabul edilmesi önerilmez.

Ancak, küçük hediyeler getirmenin kültürel bir yönü olduğu ve bazı ülkelerde hediyelerin reddedilmesinin terapötik ilişki için kaba ve olumsuz olarak algılanabileceği kabul edilmektedir. Bu gibi durumlarda, PPT Uygulayıcıları nezaketen verilen bir hediye ile gizli bir niyeti olan bir hediyeyi ayırt etmek için sağlam muhakemelerini kullanmalıdır. Bu gibi durumlarda süpervizyon yararlı olabilir.

3.7 Tedavi sonu

PPT Uygulayıcıları, danışanın artık yardıma ihtiyacı olmadığı veya terapiye devam etmekten zarar göreceği açık olduğunda danışanla işbirliği içinde terapiyi sonlandırır. (örneğin, terapist uzmanlığının sonuna ulaşmıştır veya danışanın daha özel desteğe ihtiyacı vardır)

PPT Uygulayıcıları, özel bir terapi sonu toplantısı da dahil olmak üzere, terapiyi danışan için minimum riskle tamamlamak için her türlü çabayı gösterir.

PPT Uygulayıcıları, danışanın yanında kendilerini güvende hissetmezlerse veya

danışanla ilişkili kişiler tarafından tehdit edilirse terapiyi sonlandırabilirler.

4. DİĞER PROFESYONELLERLE İLİŞKİLER

Bölüm, gerektiğinde PPT Uygulayıcılarının, psikoterapi, psikiyatri, psikoloji, tıp ve diğer mesleklerdeki meslektaşlarının yetkinliklerini ve sorumluluklarını dikkate alarak müttefik profesyonellerle işbirliği yapmaları gerektiğini vurgulamaktadır. Meslektaşlarının bağlı olduğu kurumların değerlerine ve hedeflerine saygı gösterirler. PPT Uygulayıcıları meslektaşlarıyla olumlu ve saygılı ilişkiler sürdürmek için çaba gösterirler.

4.1 Meslektaşlarla yetkinlik sınırları

PPT Uygulayıcıları, ilgili profesyonellerin yetkinlik alanlarını anlar ve danışanın çıkarlarına hizmet edebilecek ilgili profesyonellerle ilişkili profesyonel, teknik ve idari kaynakları kullanır. PPT Uygulayıcıları, diğer meslek gruplarının uygulamalarını dikkate alarak ve onlarla işbirliği arayarak, danışan ve refahı ile ilgili karar verme sürecine katılır.

4.2 Başka bir ruh sağlığı uzmanıyla paralel çalışma

Bir danışan aynı anda başka bir profesyonelden psikolojik/psikoterapötik hizmet alıyorsa, PPT Uygulayıcıları bunu gizlilikle ele alır. PPT Uygulayıcıları, riskleri ve çıkar çatışmalarını en aza indirmek için danışanla birden fazla terapötik ilişkinin anlamını tartışır ve ilgili diğer profesyonellerle açık ve koordineli ilişkiler sürdürmeye çalışır. PPT Uygulayıcıları, birden fazla aynı terapötik ilişkide bulunan danışanları reddedebilir.

PPT Uygulayıcıları, haksız veya kötü değerlendirilmiş yorumlar yaparak herhangi bir meslektaşlarının danışanlarla olan ilişkilerini zayıflatmazlar. Meslektaşlarının çalışmaları hakkında karşılıklı saygı ruhu içinde hassasiyetle yorum yaparlar.

4.3 İlgili uzmanların sorumluluğu

PPT Uygulayıcıları, işbirliği için meslektaşlarını seçerken onların

yetkinlikleri, eğitimleri, deneyimleri ve ortak değerleri tarafından yönlendirilir.

4.4 Meslektaşlarla ilişkilerden yararlanma

PPT Uygulayıcıları, meslektaşları ve astları ile olan profesyonel ilişkilerini ve statülerini tek taraflı çıkarlar (örneğin ekonomik, cinsel, kişisel vb.) elde etmek için istismar etmezler. PPT Uygulayıcıları her türlü tacize (sözlü, fiziksel ve cinsel taciz dahil) göz yummaz veya katılmazlar.

4.5 Meslektaşlara Sağlanan Danışmanlık Hizmetleri

Mevcut alternatifler varken iş arkadaşlarına psikolojik hizmet sağlanması tavsiye edilmez. Bkz. madde 3.4 Çoklu ilişkiler

4.6 Etik ihlallerin bildirilmesi

Eğer bir PPT Uygulayıcısı başka bir profesyonelin etik kurallara aykırı davrandığını öğrenirse, ilk olarak o profesyonele gayri resmi olarak ve şahsen gitmeli ve kabul edilemez davranışı mümkün olduğunca nazik ve saygılı bir şekilde belirtmelidir. Durum gayri resmi olarak çözülmezse, PPT Uygulayıcıları ilgili ulusal kurumları ve WAPP Merkez Ofisini bilgilendirir. Ulusal kurumun kararından sonra WAPP Etik Komitesi şikâyete ilişkin kendi kararını verecektir.

4.7 Zorbalığın Önlenmesi

PPT Uygulayıcıları, mesleğin değerlerine aykırı olduğu için meslektaşlarına zorbalık yapmazlar. Eleştiri ve yorumlar profesyonelin kişiliğiyle değil eylemleriyle ilgili olmalı ve saygılı bir mesleki tartışma biçiminde ifade edilmelidir. Kamuya açık tartışmalardan kaçınılması, ancak çatışma durumlarını çözmek için profesyonel araçların (süpervizyon, akran süpervizyonu, etik kurula sevk) kullanılması tavsiye edilir.

5. ÇEVİRİMİÇİ ÇALIŞMA (psikoterapi, eğitim, süpervizyon, kendini keşfetme, değerlendirme, araştırma)

Bu bölümde, PPT Uygulayıcılarının çevrimiçi çalışmayı (elektronik iletişim)

aracılık ettiği terapi, eğitim, süpervizyon, kendini keşfetme, değerlendirme ve araştırma: İnternet, telefon ve video konferans yoluyla) kullanmasının etik riskleri ve sınırlamaları tartışılmaktadır. Çevrimiçi çalışma yapan PPT Uygulayıcıları, etik ve yasal hususlara ilişkin bilgi ve beceriler geliştirmektedir. PPT Uygulayıcıları, çevrimiçi çalışma olanaklarını araştırır ve izler ve danışan, süpervizör, stajyer ve katılımcı araştırma gizliliğini korumak için ellerinden geleni yaparlar.

5.1 E-konsültasyon (Telepsikoterapi)

PPT Uygulayıcıları, e-danışmanlığın PPT Uygulayıcılarının elektronik iletişim araçlarıyla çalışabilecekleri konularda sınırlamaları olduğunun farkındadır. Teknoloji destekli hizmetler sunarken, PPT Uygulayıcıları danışanların entelektüel, duygusal, fiziksel, dilsel ve işlevsel olarak uygulamayı kullanabilecek durumda olduklarını ve uygulamanın danışanın ihtiyaçlarına uygun olduğunu belirlemek için makul çabayı gösterirler.

PPT Uygulayıcıları, çalıştıkları ve ikamet ettikleri ülke ve bölgedeki elektronik iletişim araçlarıyla hizmet sunumuna ilişkin mevzuatın farkındadır.

5.2 Hizmetlerin Etkinliği

Teknoloji destekli hizmetler PPT Uygulayıcıları veya danışan tarafından etkisiz görüldüğünde, PPT Uygulayıcıları hizmetleri yüz yüze sunmayı düşünür. PPT Uygulayıcıları yüz yüze hizmet veremiyorsa, PPT Uygulayıcıları uygun hizmetlerin belirlenmesinde danışana yardımcı olur.

5.3 Sınırlamaların Kabul Edilmesi

PPT Uygulayıcıları, teknolojiyi kullanırken gizliliğin doğal sınırları hakkında danışanları bilgilendirir. Danışanları, teknoloji destekli hizmetlerde bu araç kullanılarak ifşa edilen bilgilere yetkili ve/veya yetkisiz erişimin farkında olmaya teşvik ederler. PPT Uygulayıcıları, yüz yüze ve elektronik iletişim (sözsüz ve sözlü ipuçları) arasındaki farkları ve bunların çevrimiçi çalışmayı nasıl etkileyebileceğini göz önünde bulundurur. PPT Uygulayıcıları, elektronik ortamda iletişim kurarken görsel ipuçlarının ve ses

tonlamalarının eksikliğinden kaynaklanan potansiyel yanlış anlaşımaların nasıl önleneceği ve ele alınacağı konusunda danışanları eğitir.

5.4 Erişim

PPT Uygulayıcıları, teknoloji destekli hizmetler sunarken ilgili uygulamalara makul erişim konusunda danışanlarla bilgi sağlar.

5.5 E-danışmada bilgilendirilmiş onam

Hem PPT Uygulayıcıları hem de danışan e-danışmanlık konusunda hemfikir olmalıdır. Eğer danışan elektronik konsültasyonu seçerse, PPT Uygulayıcıları ellerinden geldiğince bu tür bir çalışmaya özgü ek hususları (çevrimiçi çalışma ve gizlilik ihlali riskleri, teknoloji arızası olasılığı ve alternatif hizmet sunumu yöntemleri, zaman dilimi farklılıkları; hizmet sunumunu etkileyebilecek kültürel ve/veya dil farklılıkları, sigorta yardımlarının olası reddi) içeren bilgilendirilmiş bir onay sağlamalıdır.

Uygulayıcı, yüz yüze seansların gerekli olduğunu düşünüyorsa e-danışmayı reddedebilir.

5.6 Sanal alanda danışanların tanımlanması

PPT Uygulayıcılarına, danışan için güvenli olduğu sürece (örneğin bilgilendirilmiş rıza belgesi yoluyla), ulusal hukuk mevzuatına veya bu Kılavuz İkelere göre, sanal alanda danışanın kimliğini ve yaşını tespit etmek için tüm yasal önlemleri almaları tavsiye edilir.

Görsel tanımlamanın mümkün olmadığı durumlarda, doğrulama kod sözcükleri, sayılar, grafikler veya diğer tanımlanamayan tanımlayıcıların kullanılmasını içerebilir ancak bunlarla sınırlı değildir.

5.6.1. Acil durum ve intihar durumunda

PPT Uygulayıcıları, danışanı sevk etmeleri gerekmesi durumunda acil servis iletişim bilgilerinin bir listesine sahip olmalıdır. Ayrıca, danışan için eş

veya aile üyesi gibi en az bir acil durum irtibat kişisine sahip olmaları önerilir. Ek olarak, danışanlardan buldukları şehirdeki bir psikiyatristin, psikiyatri hastanesinin veya genel tıbbi acil servisten adresini vermelerini istemek yararlı olacaktır. Bu, acil bir durumda bu kişilere hemen ulaşılabilmesini sağlar.

5.7 Danışanı hakları

Çevrimiçi hizmetler sunan ve/veya profesyonel bir web sitesine sahip olan PPT Uygulayıcıları, tüketici ve danışan haklarını korumak ve etik kaygıları gidermek için ilgili lisans ve profesyonel sertifika kurullarına elektronik bağlantılar sağlamalıdır.

5.8 Elektronik Bağlantılar

PPT Uygulayıcıları, sağlanan elektronik bağlantıların çalıştığından ve mesleki açıdan uygun olduğundan düzenli olarak emin olurlar.

6. SOSYAL SORUMLULUK, ÇEVİRİMİÇİ VARLIK VE REKLAM

Bu bölüm, PPT Uygulayıcılarının sosyal ağlar, medya ve diğer kamusal alanlardaki konularını ve davranışlarını açıklamaktadır. PPT Uygulayıcıları, adresinden yaptıkları açıklamaların profesyonel bir konum ve bireyler ve toplum üzerindeki olası sonuçlarının ve bir bütün olarak mesleğin itibarının etkisinin farkındadır.

6.1 Sosyal Medya Davranışı

PPT Uygulayıcıları kişisel ve profesyonel web sitelerini ve profillerini ayırır ve kişisel bilgilerin danışana, süpervizöre, stajyere veya araştırma katılımcısına ifşa edilmesinin risklerinin farkındadır.

PPT Uygulayıcıları internette gizliliğin ve anonimliğin garanti edilmediğini varsaymaktadır. Bu, PPT Uygulayıcıları tarafından yayınlanan materyallerin herhangi bir zamanda kamuya açık hale gelebileceği anlamına gelir.

PPT Uygulayıcıları danışanlarının, süpervizörlerinin, stajyerlerinin ve araştırma katılımcılarının özerkliğine saygı duyar ve onların sınırlarını ihlal etmez.

Danışanların, süpervizörlerin, stajyerlerin ve araştırma katılımcılarının sosyal ağlardaki profillerinin ziyaret edilmesi tavsiye edilmez.

PPT Uygulayıcıları, danışanlar, gözetmenler, stajyerler veya araştırma katılımcıları hakkındaki gizli bilgileri medyada ifşa etmeyecektir.

6.1.1. PPT Uygulayıcısı hakkında çevrimiçi bilgiler

PPT Uygulayıcılarının iletişim bilgileri, eğitimleri, sertifikasyonları, üyelikleri, lisansları ve bağlantıları hakkındaki bilgilerin danışanlar, stajyerler, süpervizörler ve araştırma katılımcıları için kolayca erişilebilir olması tavsiye edilir. (örn. WAPP web sitesi, kişisel web sitesi, kayıt kuruluşları web sitesi, vb.)

6.2 Sosyal ağlarda "Arkadaşlar"

PPT Uygulayıcıları, danışanların, süpervizörlerin, stajyerlerin ve araştırma katılımcılarının sosyal ağlardaki "arkadaşlıkları" gerçek arkadaşlıklar olarak değerlendirebileceklerinin ve mesleki sınırları akılda tutarak davranışları gerektiğinin farkındadır.

6.3 Kamuya yapılan açıklamalar için mesleki sorumluluk

Mesleki faaliyetleri hakkında kamuoyuna açıklama yapan PPT Uygulayıcıları, bu açıklamalardan mesleki olarak sorumludur.

PPT Uygulayıcıları, uygulamaları, araştırmaları, yetkinlikleri, dereceleri, kimlik bilgileri, bağlantıları, hizmetleri, ücretleri, yayınları veya araştırma sonuçları hakkında yanlış beyanlarda bulunamazlar.

PPT Uygulayıcıları, mesleki kararlarında ve kamuya açık mesleki konuşmalarında, Pozitif Psikoterapi ve bilimsel olarak tanınan diğer psikoterapi yöntemleriyle ilgili bilimsel bilgi ve araştırmalara dayanır.

6.4 Kişisel görüşlerin desteklenmesi

Pozitif Psikoterapi (PPT) uygulayıcıları kendilerini yöntem konusunda uzman olarak sunduklarında ve dini, ezoterik, transpersonal veya manevi uygulamaları ve inançları savunduklarında, bunlar mesleki rolleriyle ilgili olmayan kişisel

görüşler olarak kabul edilmelidir. Bu tür görüşler yalnızca kendi kişisel hesaplarında paylaşılmalıdır.

6.5. PPT uzmanı imajının diğer mal ve hizmetlerin reklamında bir uzman olarak kullanılması.

PPT Uygulayıcıları, danışmanlık/psikoterapi/eğitim/süpervizyon/araştırma faaliyetlerinin reklamı dışında (örneğin, bazı banka hizmetlerinin reklamında uzman olarak bir psikoterapistin imajının kullanılması), herhangi bir mal ve hizmetin reklam şirketlerinde uzman olarak imajlarının kullanılmasına izin vermemelidir.

6.6 Danışan bulmak için iş yerini kullanmak

PPT Uygulayıcıları terapi, eğitim ve süpervizyonun yanı sıra başka mesleki faaliyetlerde de bulunuyorlarsa, istihdam yerlerini ve kuruluşun yetkisini reklam yapmak ve yeni danışanlar çekmek için nasıl kullandıklarının farkında olmalı ve ikili ilişkilerden kaçınmalıdırlar.

6.7 Hizmetlerinin etik reklamını yapmak

Tüm reklam materyalleri ve tüm yazılı ve sözlü bilgiler, sunulan hizmetlerin niteliğini ve PPT Uygulayıcılarının eğitimini, niteliklerini ve hizmet sunulan danışan, süpervizör, stajyer, araştırma katılımcısı veya danışan grupları, süpervizörler, stajyerler, araştırma katılımcıları ile ilgili deneyimlerini doğru bir şekilde yansıtmalıdır. PPT Uygulayıcıları, kullanılan yöntemlerin etkinliği hakkında abartılı veya doğrulanamaz iddialarda bulunmaktan ve gerçekçi olmayan beklentiler yaratabilecek reklamlardan kaçınmalıdır.

PPT Eğitimi düzenleyicileri, WAPP üyesi olmasalar bile bu kılavuz ilkelere uymalıdır.

6.8 Hizmetlerin tanıtımına ilişkin kısıtlamalar

PPT Uygulayıcıları, ürünlerini, eğitimlerini veya diğer hizmetlerini tanıtarak mevcut veya eski danışanları, öğrencileri, süpervizörleri ve araştırma katılımcıları ile olan ilişkilerini (zorlama) istismar etmemelidir.

6.9 Danışan geri bildirimlerinin kullanımı

PPT Uygulayıcıları, mevcut veya eski danışanlarından, süpervizörlerinden, stajyerlerinden, araştırma katılımcılarından veya onların etkisi altında olabilecek herhangi bir kişiden (mesleki ilişki) reklam amaçlı geri bildirim istemeyecektir. Geri bildirim sadece sunulan hizmetleri iyileştirmek için kullanılmalıdır.

7. WAPP'A KARŞI SORUMLULUK

Bu bölüm, üyelerin Dünya Pozitif ve Kültürlerarası Psikoterapi Derneği'ne karşı sorumluluklarını ve ilişkilerini açıklamaktadır.

7.1 PPT Uygulayıcıları, mesleğin itibarını koruyacak ve mesleki yaşamları dışında da Birliğe, mesleğe ve üyelerine yönelik kamu güvenini teşvik edecek şekilde hareket etmelidir.

7.2 PPT Uygulayıcıları, danışanlarının ülkesinde uyguladıkları ülkenin tüm yasal ve mesleki yükümlülüklerinin ve uygulamaları için geçerli olan WAPP politikalarının farkında olmalı ve bunlara uymalıdır.

7.3 PPT Uygulayıcıları, WAPP'ın yayınlanmış tüzük ve kılavuzlarını bildiklerinden ve anladıklarından emin olmalıdır. (örn. Eğitim Kılavuzları)

7.4 PPT Uygulayıcıları kendilerinde veya başkalarında etik olmayan uygulamalara karşı çıkmalıdır. Bkz. madde 4.6

7.5 PPT Uygulayıcıları, mesleki uygulamalarının tüm bölümleriyle ilgili herhangi bir yasal araştırma veya soruşturmada işbirliği yapmalıdır. WAPP'ı ve ilgili herhangi bir kuruluş üyesini bilgilendirmelidirler:

- bir suçla suçlanıyor;
- cezai ve idari bir suçtan hüküm giymek, bir suçtan şartlı tahliye almak veya hayatları tehlikeye atmakla ilgili bir polis ihtarını kabul etmek;
- uyguladıkları ülkede bir sağlık veya sosyal bakım mesleğini düzenlemekten veya ruhsatlandırmaktan sorumlu herhangi bir meslek kuruluşu veya üyelik organizasyonu tarafından disipline tabi tutulmuş olmak; veya

d. Yeterlilikleri, sağlıkları veya psikoterapi uygulamaları, klinik süpervizyon veya mesleki eğitimleri ile ilgili endişeler nedeniyle bir işveren veya benzer bir kuruluş tarafından askıya alınmış veya uygulama kısıtlaması altına alınmıştır.

Tüm bu bilgiler WAPP tarafından büyük bir gizlilikle ele alınmaktadır.

7.6 PPT Uygulayıcıları iyi durumda olan üyeler olmalıdır (WAPP üyeliklerini vadesi geldiğinde ödemelidir).

7.7 PPT Uygulayıcıları Genel Kurul toplantılarına katılmalı ve uygun olduğunda oy kullanmalıdır.

8. DANIŞMANLIK VE PSİKOTERAPİ EĞİTİMİ

Bu bölümde, adayın (stajyer psikoterapist) çalışmalarını öğretme ve değerlendirmenin etik yönleri, öğrencilerle ilişkinin sınırları, öğretimde gizliliğin özellikleri, eğitimde kendini keşfetme ve ayrımcı uygulamaların kabul edilemezliği tartışılmaktadır.

8.1 PPT Uygulayıcılarının Sorumluluğu

Öğrencilerin öğrenme sürecinde, PPT Uygulayıcıları, mesleki eğitim ve deneyim çerçevesindeki eylemlerinden, öğrenme süreciyle ilgili zamanında ve eksiksiz bilgi sağlamaktan ve öğrencilerle çalışırken saygılı ve ayrımcılık karşıtı davranışlardan sorumludur.

8.1.1 Öğrencinin kimliğine saygı

PPT Uygulayıcıları, öğrencilerle etkileşimde bulunurken, [İnsan Hakları Evrensel Beyanname](#)si tarafından ilan edilen ve garanti altına alınan kişisel onura, insan haklarına ve özgürlüklere saygı göstermelidir.

PPT Uygulayıcıları öğrencilere yaşları, cinsiyetleri, cinsel kimlikleri, cinsel yönelimleri, milliyetleri, kültürleri, etnik kökenleri, ırkları, dinleri, dilleri, sosyo-ekonomik durumları ve fiziksel yetenekleri ne olursa olsun eşit saygıyla davranacaktır.

8.1.2 Eğitim hakkında iletişim

PPT Uygulayıcıları, öğrencileri WAPP eğitim standartları hakkında bilgilendirir ve eğitimin şekli (teori, kendini keşfetme, bireysel ve grup süpervizyonu), olası etkiler ve riskler ve öğrenme sürecindeki psikolojik güvenlik önlemleri hakkında bilgi verir.

Uygulayıcı, katılımcıları WAPP web sitesine ve çevrimiçi bilgilere gitmeye ve soruların ortaya çıkması durumunda doğrudan Merkez Ofis ile iletişime geçmeye teşvik etmelidir.

8.1.3 Mesleki yeterlilik

PPT eğitmeni ve süpervizörü kendi yeterlilik seviyelerini, sunulan materyalin doğruluğunu ve uygunluğunu ve sunumunun etkililiğini korumaktan sorumludur.

8.2 Öğrenci verilerinin gizliliği

PPT Uygulayıcıları tarafından mesleki faaliyetler sırasında bir öğrenciden elde edilen kişisel bilgiler, PPT Uygulayıcıları veya üçüncü tarafların yararına kullanılmayacaktır.

Açıklayıcı, eğitici veya bilimsel amaçlarla vakaların sözlü, basılı, görsel-ışitsel ve diğer her türlü yayını kullanıldığında **bilgilendirilmiş onamın** imzalanması tavsiye edilir. PPT Uygulayıcıları, öğrencileri eğitim grubuyla ilgili gizlilik sınırları hakkında bilgilendirecektir (kişisel bilgilerin paylaşılması, eğitim hakkında sosyal medyada yayın yapılması vb.)

8.3 Öğrencilerle İlişkilerde Sınırlar

PPT Uygulayıcıları, öğrencilerle profesyonel etkileşimin sınırlarına saygı gösterme sorumluluğunun farkındadır.

8.3.1 İstismar Riskleri

PPT Uygulayıcıları, öğrenciler üzerindeki potansiyel etkilerinin farkındadır ve öğrencilerin duygusal, maddi, cinsel veya diğer şekillerde sömürülmesinden kaçınarak yetkinin kötüye kullanılması risklerinin bilincindedir.

8.3.2 Öğrencilerle Çoklu İlişkiler

PPT Uygulayıcıları güç dengesizliğinin farkındadır ve öğrencilerle ve

öğrenenlerle öğrenme sürecini zorlaştırabilecek çoklu ilişkiler kurmaktan kaçınırlar (örneğin, bir kursu öğretmek ve aynı zamanda bir öğrenciyi kişisel terapi sağlamak, öğrencilerle arkadaşlık ve iş ilişkileri).

8.3.3 Yasaklanmış İlişki Türleri

PPT Uygulayıcılarının profesyonel ilişki içinde olduğu kişilerle (terapi, araştırma, öğretim, süpervizyon) cinsel ve romantik ilişkiler yasaktır.

8.3.4 Mezuniyet Sonrası İlişkiler

PPT Uygulayıcıları, yetkilerinin öğrenci üzerindeki etkisinin öğrenci eğitimi tamamladıktan sonra da devam ettiğinin farkındadır ve yetkilerini kullanmamak için çaba gösterir.

8.4 Adayın uygunluğunun değerlendirilmesi

PPT Uygulayıcıları, mesleki rollerinden kaynaklanan mesleki eylemler, beyanlar ve tavsiyeler konusundaki sorumluluklarının bilincindedir. PPT Uygulayıcıları tarafından bir öğrenciyle ilgili olarak gerçekleştirilen her türlü eylem mesleki yeterlilikleriyle tutarlı olmalıdır.

PPT Uygulayıcıları öğrenciyeye karşı tarafsız ve önyargısızdır. PPT Uygulayıcıları, ilgili bağlamlardaki olası çakışmaların (örneğin, diğer kuruluşlarda aynı eğiticinin çalışma gruplarına katılım) öğrenciyeye değerlendirmeleri üzerinde bir etkisi olabileceğinin farkındadır ve bunu dikkate alır.

PPT Uygulayıcıları, kararlarını ve eylemlerini öğrenciyeye erişilebilir bir şekilde açıklayabilmelidir.

PPT Uygulayıcıları, kataloglarda ve kurs taslaklarında yer alan ifadelerin doğru olmasını ve özellikle işlenecek konular, ilerlemenin değerlendirilmesine ilişkin esaslar ve kurs deneyimlerinin niteliği açısından yanıltıcı olmamasını sağlar.

PPT Uygulayıcıları, her adayın benzersizliğine saygı ilkelerini benimser ve herhangi bir ayrımcılıktan kaçınmayı taahhüt eder. Amaç, etik ve mesleki standartlara tam olarak bağlı kalarak güvenli bir şekilde uygulama yapabilecek profesyoneller yetiştirmektir. Eğitim kursuna katılımı teşvik etmek veya "[PPT'nin Gelecekteki Öğrencileriyle](#)

"Mülakat Kriterleri" belgesinde belirtilen kriterleri karşılamayan Temel Kurs veya Master Kursu katılımcılarına sertifika vermek etik dışı kabul edilmektedir. Uygulayıcıların, kursiyerlere eğitimlerine devam etmeden önce kişisel terapiye katılmalarını ve öz bakımlarını yapmalarını tavsiye etmeleri şiddetle tavsiye edilir.

Eğitmenler ekibi, adayın danışman veya psikoterapist olmaya uygun olmadığını, gelecekteki danışanlara veya kendilerine zarar verebileceğini veya etik beklentileri yerine getirmede düşünürse kursiyerle olan profesyonel ilişkiyi sonlandırabilir. Bu, kendini keşfetme lideri ve süpervizörün, Temel Danışman veya Pozitif Psikoterapist olmaya uygunlukları konusunda ciddi endişeleri varsa kurs katılımcıları hakkında eğitmenler ekibiyle önemli bilgileri paylaşabileceği anlamına gelir.

8.5 Eğitim Organizatörlerinin rolü ve sorumluluğu (Eğitim standartları)

Eğitim Organizatörü, eğitimin reklamını yaptığı/düzenlediği ülkede merkezi/eğitmeni, WAPP'ı ve EAP'yi temsil ettiğini kabul eder. Eğitim Organizatörü, WAPP üyesi olmasa bile WAPP Eğitim Standartlarını, Etik Yönergelerini ve İlkelerini okumalı, anlamalı ve bunlara uymalıdır.

Eğitim Organizatörü güç dengesizliğinin farkındadır ve kurs katılımcılarıyla birden fazla ilişki kurmaktan kaçınır, bu durum öğrenme sürecini zorlaştırabilir.

Eğitim Organizatörleri, ulusal mesleki standartlara göre psikoterapi/danışmanlığın ne olduğu, katılımcıların eğitimden sonra kazanacakları nitelikler (diploma, sertifika) ve bunun ulusal ve uluslararası düzeyde tanınması ve Temel veya Master eğitim koşulları (üyelik, önceki eğitim ve nitelikler) hakkında doğru bilgi verir.

Eğitim Organizatörü ve Eğitmen arasındaki anlaşmazlıklar, eğitim sürecine müdahale edilmesini önlemek için özel olarak ele alınmalı ve çözümlenmelidir. Özel çözüm mümkün değilse, diğer eğitmenler veya psikoterapistler gibi tarafsız bir profesyonel gruptan yardım alınması tavsiye edilir. Bu grup, gizli bir ortamda Eğitim Organizatörü ve Eğitmen arasındaki tartışmaları kolaylaştırabilir.

Eğitim Organizatörleri, haksız veya kötü niyetli yorumlar yaparak hiçbir meslektaşlarının danışanlar/stajyerler ile olan ilişkilerini zedelemeler. PPT meslektaşlarının çalışmaları hakkında karşılıklı saygı ruhu içinde hassasiyetle yorum yaparlar.

WAPP, Eğitim Organizatörü ve Ana Eğitmen rollerinin farklı PPT Uygulayıcıları tarafından üstlenilmesini önermektedir. Ülkede yeterli sayıda PPT Uygulayıcısı olmadığı için bu mümkün değilse, Ana Eğitmenler çoklu ilişkilerin karmaşıklığının farkında olmalıdır.

WAPP, bir merkezin veya PPT Uygulayıcısının bir bölgeyi veya şehri tekeline almasına karşıdır ve işbirliği ve karşılıklı saygı önermektedir.

8.6 Mesleğe Karşı Sorumluluk

PPT Uygulayıcıları, WAPP yönergelerine göre Sürekli Mesleki Gelişim faaliyetlerine katılmalıdır. (bkz. CPD kılavuzları).

9. KLİNİK VE EĞİTİMSEL SÜPERVİZYONUN ETİK YÖNLERİ

Bu bölümde, istismar riskleri, süpervizörün sorumlulukları ve süpervizyon için gerekli dokümantasyon ve eğitim dikkate alınarak süpervizör ve süpervizyon alan arasındaki ilişki incelenmektedir. Süpervizörle çalışırken temel etik ilkelere duyulan ihtiyaç vurgulanmaktadır.

9.1 Süpervizörün yeterliliği (eğitim, sertifikasyon)

Süpervizör uygun teorik ve pratik eğitime sahip olmalı ve ana süpervizyon modelleri ve danışmanın gelişim aşamaları hakkında bilgi sahibi olmalıdır. Süpervizör, eğitim programlarına katılarak niteliklerini sürekli geliştirmeli ve yetkinlik düzeyini yükseltmelidir.

9.2 Gizlilik

Süpervizör, çevrimiçi süpervizyonun sınırlamalarının ve risklerinin farkında olmak da dahil olmak üzere, süpervizörle çalışırken gizliliğe saygı

gösterir. Bazı durumlarda gizlilik ihlal edilebilir (ayrıntılar için bkz. 5.6)

9.3 Danışan Refahı

Süpervizör, terapist-danışan-süpervizör üçlüsünün bir parçası olduğunun bilincindedir ve ulusal yasalara uygun olarak süpervizörün eylemlerinden sorumlu olduğunu anlar. Süpervizyon alan kişinin çalışmalarının ulusal mesleki ve etik standartlara uygun olmasını sağlamak süpervizörün sorumluluğundadır. Bu özellikle klinik süpervizörün tedavi için tam yasal sorumluluğa sahip olduğu ve yasal olarak sorumlu olduğu ülkelerde önemlidir. Bu durumlarda, süpervizör, süpervizör tarafından paylaşılan bilgi ve görüşlere tam olarak güvenebilmelidir (lütfen madde 9.7'ye bakın).

9.4 Süpervizyon ilişkileri

Süpervizör, süpervizörle profesyonel bir ilişki sürdürmek için her türlü çabayı göstermeli ve bu ilişkinin sınırlarını açıkça belirtmelidir.

Süpervizör ile süpervizyon alan arasındaki ilişkinin değiştiği durumlarda, süpervizör süpervizyon alanın istismar edilmemesini veya zarar görmemesini sağlamakla yükümlüdür. Denetleneni değerlendirirken tarafsızlığını korumak ve tarafsızlığın bozulma riski varsa ilişkinin sınırlarını netleştirmek için her türlü çabayı göstermek de denetlenenin sorumluluğundadır. Süpervizör, süpervizyon alan kişinin süpervizöre bağımlı olduğunu ve aralarındaki ilişkide psikolojik ve fiziksel sınırlar oluşturmanın süpervizörün sorumluluğu olduğunu unutmamalıdır.

Süpervizör, olumsuz değerlendirmeler yoluyla süpervizöre hakaret etmemeli, saldırganlık göstermemeli veya onu özel olarak ya da alenen aşağılamamalıdır.

Süpervizör, olumsuz değerlendirmeler yoluyla süpervizöre hakaret etmemeli, saldırganlık göstermemeli veya onu özel olarak ya da alenen aşağılamamalıdır.

9.4.1 Yasaklanmış ilişkiler

Süpervizyon süresi boyunca süpervizör ve süpervizör adayı arasında hem fiziksel hem de sanal olarak cinsel ve romantik ilişkiler yasaktır (örneğin, romantik e-postalar ve çevrimiçi cinsel iletişim).

Süpervizörün, objektif olamayacağı kişilere gözetim hizmeti vermesi yasaktır.

9.4.2 Süpervizör Tarafından Süpervizörün Terapisinin Yasaklanması

Süpervizörün süpervizöre psikoterapi sağlaması yasaktır. Eğer süpervizörden psikoterapi yardımı almak isterse, süpervizör süpervizöre bir psikoterapist bulmasını tavsiye eder.

9.5 Süpervizyon için Bilgilendirilmiş Onay

Süpervizör, süpervizyon alan kişiye niteliklerini, çalışma yöntemlerini, süpervizyonun süpervizyon alan kişi için yararlarını ve risklerini ve gizliliğin sınırlarını açıkladığı **bilgilendirilmiş** bir **onay** sunar. Bilgilendirilmiş onamda süpervizyon türü (yüz yüze, çevrimiçi, bireysel, grup, vb.) ve süpervizyonun amacı (klinik, ECP akreditasyonu, eğitim) tartışılır.

9.5.1 Süpervizyon ilişkilerinin erken sona erdirilmesi

Eğer süpervizör ve süpervizör ilişkisi için başında tartışılan tarihlerden daha önce bitirmeyi gerekli görürlerse, ortaya çıkan farklılıkları tartışarak ve süpervizör potansiyel süpervizörlerin bağlantılarını önererek süpervizörü yönlendirebilir. Kanunen süpervizörün danışanın tedavisinden yasal olarak sorumlu olduğu ülkelerde, süpervizör, danışanın tavsiyelerine uymaması ve bu nedenle danışanın tehlikeye girmesi durumunda süpervizyonu sonlandırabilir. Süpervizör bu feshi sorumlu kurumlara (klinik, merkez, ulusal meslek birlikleri, WAPP vb.) bildirmek zorundadır, bu kurumlar da iç yönetmeliklere göre harekete geçecektir.

9.6 Süpervizörün mesleki uygunluğunun değerlendirilmesi

Süpervizör, süpervizyon alan kişinin mesleki uygunluğuna ilişkin objektif bir değerlendirme yapar ve PPT'nin 5 adımlı modelini kullanarak güçlü yönlerini desteklemek ve sınırlamalarının üstesinden gelmesine yardımcı olmak arasında bir denge bulmaya çalışır. Süpervizör, süpervizyon alan kişinin mesleki sınırlarını belirlemesine ve bu sınırlar dahilinde çalışmasına yardımcı olmalıdır.

Bazı durumlarda süpervizör, süpervizörden tavsiye mektubu isteyebilir. Süpervizör, süpervizörün

mesleki becerisi hakkında dürüst bir görüş bildirmelidir.

Süpervizör, etik ve mesleki standartlardaki herhangi bir ihlali, süpervizörün üyesi olduğu meslek kuruluşlarına bildirme hakkına sahiptir.

Süpervizör, her süpervizyon oturumunu belgelemekten sorumludur.

9.7 Süpervizyon alan bireylerin (stajyerler/kurs katılımcıları) yükümlülükleri ve hakları

Danışmanlık ve psikoterapi eğitim programlarındaki PPT adayları, danışmanlık ve psikoterapi hizmetlerini yalnızca sürekli süpervizyon ile sağlarlar. Bir öğrencinin süpervizyon talebinin önerilen düzenliliği, danışanlarla yapılan her 4 seanslık çalışma için ortalama en az 1 saatlik süpervizyondur.

PPT adayı, mali yeterliliğine ve WAPP eğitim standartlarına göre bir süpervizör seçer. Bazı durumlarda, öğrenciye bir eğitim programında bir süpervizör atanabilir.

PPT adayı ve süpervizör, çözülemeyen bir anlaşmazlık durumunda çalışma ilişkilerini sona erdirmeye hakkına sahiptir.

PPT adayı, danışanları durumları ve danışan bilgilerinin süpervizörle tartışılacağı konusunda bilgilendirmelidir. PPT adayı, danışanlardan kendileri hakkındaki bilgileri süpervizörle bireysel ve/veya grup formatında tartışmak için izin almalı, danışanları danışan hakkındaki bilgilerin nasıl, ne kadar süreyle ve nasıl saklanacağı konusunda bilgilendirmelidir.

Süpervizör, vakayla ilgili bilgilerin hacmi ve doğruluğu konusunda sorumluluk alır. Acil bir durumda (örneğin intihar), süpervizör ve süpervizyon alan kişi, tercihen yazılı olarak, süpervizyon başlamadan önce bu tür durumlarda prosedürün ne olacağı ve süpervizörle nasıl iletişime geçileceği ve bilgilendirileceği konusunda anlaşmalıdır (lütfen özel prosedürler hakkında ulusal yasaları kontrol edin).

9.8 Mesleğe Karşı Sorumluluk

PPT Süpervizörü, WAPP yönergelerine göre Sürekli Mesleki Gelişim

faaliyetlerine katılmalıdır. (bkz. CPD yönergeleri).

10. ARAŞTIRMA VE YAYINLAR

Bu bölümde psikoloji, psikoterapi, psikolojik danışmanlık, süpervizyon ve eğitim alanlarındaki yayın ve araştırma uygulamaları ele alınmaktadır.

10.1 PPT Araştırmacısının Katılımcılara Karşı Sorumluluğu

PPT Araştırmacısının katılımcılara karşı araştırma hakkında tam bilgi verme, araştırma sürecinde ve sonucunda zarar vermektan kaçınma ve araştırmayı uluslararası ve ulusal bilimsel standartları izleyerek ve ilgili ülkenin ilgili yasa ve yönetmeliklerine bağlı kalarak yüksek kalitede yürütme sorumluluğu vardır.

PPT Araştırmacısı, yanlış beyanın veya gizlemenin araştırmacının önemli bilimsel, eğitsel veya uygulamalı değeriyle gerekçelendirildiği ve araştırma katılımcısına zarar vermeyeceği tespit edilmedikçe, araştırma öncesinde veya sırasında katılımcıya yanlış beyanda bulunamaz veya ondan bilgi gizleyemez.

PPT Araştırmacısı, araştırmacının yürütülmesinin ayrılmaz bir parçası olan araştırma bilgilerinin saklanması veya yanlış beyan edilmesini mümkün olan en kısa sürede, tercihen katılımcının dahil olmasından sonra, ancak en geç veri toplama sonrasında açıklayacaktır.

10.2 Yayın ve Araştırmalarda Bilgilendirilmiş Onam

Araştırmayı yürütmeden önce, PPT Araştırmacısı, ilgili bilgilerin toplanması ve işlenmesine ve elde edilen bilgilere dayanarak araştırma sonuçlarının bilimsel ve diğer yayınlarda yayınlanma olasılığına ilişkin rızaları konusunda katılımcılardan yazılı onay almakla yükümlüdür.

Yetişkinlerin araştırmaya katılması durumunda, bilgilendirilmiş onam onlar tarafından bağımsız olarak imzalanacaktır. Reşit olmayanlar için ebeveynleri veya yetkili temsilcileri imzalar.

Bağımsız onay verme ehliyetine sahip olmayanlar da dahil olmak üzere hassas gruplar (örneğin, belirli engelleri olan bireyler), yasal olarak yetkilendirilmiş temsilcilerin veya vasilerin ek onay biçimlerine ihtiyaç duyabilir. Rıza prosedürleri, basitleştirilmiş açıklamalar ve gerektiğinde ek destek gibi anlama ve gönüllü katılımı sağlayacak şekilde uyarlanmalıdır. Yazılı onayın pratik veya kültürel açıdan uygun olmadığı durumlarda, örneğin araştırmayı anlayabilecek durumda olan reşit olmayan kişilerin sözlü onayı söz konusu olduğunda, bir vekil onam formu kullanılmalıdır. Sözlü onam prosedürleri açıkça belgelenmeli ve mümkünse şeffaflığı ve etik standartlara bağlılığı sağlamak için tanıklık edilmelidir.

Yanıtların açıklanmasının katılımcıların cezai veya hukuki sorumluluğunu tehlikeye atmadığı ve/veya mali durumlarına, istihdam olanaklarına veya itibarlarına zarar vermediği ve gizliliğin korunduğu tamamen anonim anketler veya arşiv araştırmaları için bilgilendirilmiş onam gerekemeyebilir.

Bilgilendirilmiş onam, veri koruma ve kayıt tutma ile ilgili yürürlükteki tüm ulusal yasa ve yönetmeliklere uygun olarak alınmalı ve saklanmalıdır.

Katılımcılar, olumsuz sonuçlarla karşılaşmadan istedikleri zaman çalışmadan çekilme hakkına sahiptir. Ayrıca katılımcılar, araştırma sırasında herhangi bir noktada sahip olabilecekleri endişeleri açıklığa kavuşturmak için soru sormaya teşvik edilmektedir.

10.3 Katılımcı Verilerinin Gizliliği

Araştırma sırasında elde edilen tüm katılımcı verileri kesinlikle gizlidir ve yalnızca bilgilendirilmiş onamda belirtilen amaçlar ve koşullar altında kullanılabilir.

Gizli bilgileri alan PPT Araştırmacısı, bunların tam olarak korunması ve veri güvenliği için gerekli koşulları oluşturmak, ifşa edilmesini önlemek ve veri sızıntısının ve üçüncü tarafların erişiminin gizliliğini korumakla yükümlüdür. Ayrıca, gizli bilgiler güvenli olmayan kanallar aracılığıyla iletilmemeli veya halka açık bilgisayarlarda saklanmamalıdır. Araştırmacı, katılımcı verilerinin gizliliği ve korunmasına ilişkin yürürlükteki tüm ulusal yasa ve yönetmeliklere uymalıdır

10.4 Öğrencilerin ve meslektaşların araştırmaya katılımı

PPT Araştırmacısına tabi konumda olan katılımcıları (aynı veya ilgili programlardan öğrenciler, onların personeli veya asları) dahil ederken, PPT Araştırmacısı olası eşitsiz güç dağılımının (reddedememe) farkındadır ve potansiyel katılımcıları katılmayı reddetmenin olumsuz sonuçlarından korumak için adımlar atar - özellikle, öğrencinin başarılarının değerlendirilmesini, personelin kariyerini vb. etkilememelidir. Araştırmaya katılım bir ders gerekliliği veya ekstra kredi (kredi saati) kazanma fırsatı olduğunda, potansiyel katılımcının adil alternatif faaliyetleri seçmesine izin verilmelidir.

10.5 Danışanın Araştırmaya Katılımı

PPT Araştırmacılar, danışanlarıyla onları istismar ve araştırmaya katılmayı reddetme riski altına sokacak şekilde araştırma yapmamalıdır. Katılım etik standartlara uygun olarak gerçekleştirilecektir.

10.6 Veri toplama işleminin tamamlanmasından sonra katılımcılara karşı yükümlülükler

PPT Araştırmacısı katılımcılara araştırmanın niteliği, sonuçları ve çıkarımları hakkında bilgi edinme fırsatı sunacak ve katılımcıların sahip olabileceği yanlış anlamaları düzeltmek için makul adımları atacaktır.

Bilimsel veya insani değerlerin bu bilgilerin saklanması haklı göstermesi halinde, PPT Araştırmacısı zarar riskini azaltmak için makul adımları atacaktır.

PPT Araştırmacısı araştırma prosedürlerinin bir katılımcıya zarar verdiğini öğrenirse, PPT Araştırmacısı zararı en aza indirmek için adımlar atacaktır.

10.7 Araştırma bulgularının iletilmesi

Araştırma sonuçlarının katılımcılara iletilme şekli ve zamanlaması bilgilendirilmiş onamda belirtilir. Sonuçlar katılımcılara anlayabilecekleri ve net bir şekilde yorumlayabilecekleri bir dille sunulacaktır.

10.8 Bilimsel dergilerde ve diğer yayınlarda yayın

Araştırma sonuçlarını bilimsel dergilerde ve diğer yayınlarda yayınlarken, PPT Araştırmacısı bunların uygunluğundan, bilimsel yeniliğinden, nesnelliklerinden ve sonuçların geçerliliğinden sorumludur. PPT Araştırmacısı veri uydurmaz.

PPT Araştırmacısı yayınladığı verilerde önemli hatalar tespit ederse, bu hataları düzeltmek için gerekli adımları atar. PPT Araştırmacıları araştırma konularının seçimi ve araştırma, analiz ve raporlamada kullanılan yöntemler konusunda sorumluluk kabul ederler. Araştırmalarını, bulgularının yanıltıcı olma olasılığını en aza indirecek şekilde planlarlar. Özellikle çalışmalarını sosyal politikaya değindiğinde veya belirli yaş, cinsiyet, etnik köken, sosyoekonomik veya diğer sosyal gruplardan kişilerin aleyhine yorumlanabileceğinde, verilerinin sınırlamaları hakkında kapsamlı bir tartışma sunarlar.

10.9 İntihal ve kendi kendine intihal

PPT Araştırmacısı başka araştırmalara veya kendine intihal yapmaz (kendisi veya başkaları tarafından daha önce yayınlanmış çalışmaların kısmen veya tamamen kullanılması).

PPT Araştırmacısı, yeni bir analiz eşlik etmediği sürece daha önce yayınlanmış verileri yeniden yayınlamaz veya bunu yeni yayında açıkça belirtir.

10.10 İşbirliklerinde PPT Araştırmacısının katkısının değerlendirilmesi

PPT Araştırmacısı, çalışmanın kendi yaptığı kısmını dürüstçe tanımlar. PPT Araştırmacısı, statülerine bakılmaksızın araştırma veya çalışmaya dahil olan kişilerin katkılarını doğru bir şekilde yansıtır. Araştırma veya yayınlara yapılan küçük katkılar, örneğin dipnotlarda, teşekkürlerde veya giriş bölümünde uygun şekilde belirtilir.

10.11 Diğer araştırmacılarla etkileşim

Araştırmanın sonuçları yayımlandıktan sonra, PPT Araştırmacısı sonuçların çıkarıldığı verileri yok etmeyecek ve diğer yetkin profesyonellerin yeniden analiz yoluyla sonuçları doğrulamasını sağlamak için mümkün olan adımları atacaktır. Bu, katılımcıların gizliliği korunarak yapılabilir.

Diğer profesyonellerden veri talep eden PPT Araştırmacıları, paylaşılan verileri yalnızca çalışmanın tekrarlanması amacıyla kullanabilir. PPT Araştırmacıları, verilerin diğer tüm kullanımları için diğer profesyonellerden yazılı onay talep etme hakkına sahiptir.

10.12 Yapay zekanın bilimsel araştırmalarda kullanımı.

YZ'nin bilimsel araştırmalarda kullanımı en yüksek etik standartlara uygun olmalıdır. PPT Araştırmacılarının, YZ sistemlerinin şeffaf, adil ve hesap verebilir bir şekilde tasarlanmasını ve kullanılmasını sağlamaları gerekmektedir. YZ, insan muhakemesinin yerini almak için değil, onu tamamlamak için kullanılmalı ve YZ modellerinden türetilen tüm kararlar insan gözetimine tabi olmalıdır. YZ aracılığıyla işlenen tüm veriler, gizliliği korumak için anonimleştirilmeli ve YZ kullanımı, PPT Araştırmacısının araştırmasını yürüttüğü ülkedeki ilgili ve geçerli yasalara uygun olmalıdır.

PPT Bilimsel araştırmalarda YZ kullanan araştırmacılar, bu teknolojilerin etik ve uygun kullanımı konusunda tam sorumluluk taşımaktadır. YZ sistemlerinin doğru, güvenilir ve önyargısız olmasını sağlamaktan sorumludurlar. PPT Araştırmacıları, veri analizinde istenmeyen sonuçlar veya önyargılar da dahil olmak üzere, YZ sistemlerinin yanlış kullanımı veya arızalanmasından kaynaklanabilecek zararları önlemek için makul adımlar atmalıdır. YZ'nin hatalara, gizlilik ihlallerine veya diğer etik ihlallere katkıda bulunduğu durumlarda, araştırmacı sorumlu tutulacak ve geçerli yasal ve mesleki sonuçlara tabi olacaktır.

Bölüm II

11. ETİK KURUL

Bu bölümde WAPP Etik Kurulunun oluşumu, çalışmaları ve kararları ele alınmaktadır.

11.1 WAPP Etik Kurulunun Görev Tanımı

Etik Kurulun amacı, profesyonel topluluğun her bir üyesini desteklemektir.

Etik Kurul üyelerinin öncelikli işlevi, meslektaşlar, danışanlar, Kurul, diğer kurumlar veya eğitim düzenleyicileri tarafından sunulan topluluk içindeki vakaları incelemektir.

Etik Kurul üyeleri yetkilerinin sınırlarının bilincindedir ve meslektaşları hakkında bağımsız değerlendirmeler yapmaktan kaçınırlar. Etik Kurulun kararları tavsiye niteliğindedir, kesinlikle gizlidir ve ayrımcı değildir; gerekçelendirilmeli ve açık ve kapsamlı bir şekilde iletilmelidir.

11.2 WAPP Etik Kurulu'nun seçilmesi.

11.2.1 Etik kurulun oluşturulma gerekçesi

Etik Kurul, WAPP'ın değerlerine uygun olarak oluşturulur. Etik Kurul üyeleri Yürütme Kurulu tarafından önerilecek ve Genel Kurul tarafından seçilecektir.

Etik Kurul üyeleri için gereklilikler:

- WAPP Yürütme Kurulu'nun üyesi olmamak
- iyi durumda olmak
- Pozitif psikoterapist olarak tam WAPP üyeliğine sahip olmak

WAPP'ın çeşitliliği Etik Kurul üyeliğine de yansıtılmalıdır (yaş, milliyet, cinsiyet, vb.).

Etik Kurul 25 üyeden oluşmakta ve bu üyelerden rastgele seçilen 5 kişilik bir alt küme, belirli bir vakayı aktif olarak ele almaktan sorumlu bir Etik Komisyonu oluşturmaktadır. Karar alma süreçlerinde hiyerarşik yapıların önüne geçmeyi hedefliyoruz. Etik Kurul, 25 üyeden oluşan çeşitlilik havuzuyla, geniş bir kültürlerarası deneyim yelpazesini bir araya getirerek destekleyici ve yapıcı bir bakış açısını kolaylaştırmaktadır. Çıkar çatışmalarını ve önyargıları önlemeye öncelik verirken, aynı zamanda birden fazla Etik Komisyonunun aynı anda farklı vakaları ele almasına izin vermek gibi iş yükünü üyeler arasında eşit olarak dağıtıyoruz.

Diğer mesleki alanlardan uzmanlığa ihtiyaç duyulan özel durumlarda, Yönetim Kurulu, Etik Komisyonunun

çalışmalarını desteklemek üzere WAPP dışından farklı mesleklerden uzmanları davet edebilir. (avukatlar, diğer yaklaşımlardan terapistler, tıp doktorları, araştırmacılar, vb.)

11.2.2 Çıkar çatışması

Çıkar çatışması olmayan beş Etik Komisyonu üyesi, etik komisyonunun ilgili kişilerle birden fazla ilişkisi olan meslektaşlarının vakalarını incelerken hazır bulunmalıdır.

11.3 Durumun resmi olarak çözülmesi

Bir anlaşmazlığın gayri resmi yollardan çözümü mümkün değilse veya başarısız olursa, PPT Uygulayıcıları, etik ilkeleri ihlal eden meslektaşlarının üyesi olduğu ulusal meslek kuruluşunun ulusal etik komitesiyle temasa geçmelidir. Meslektaşın ulusal etik komitesi veya kuruluşu ile işbirliği yapmaması başlı başına bir etik ihlalidir. Aynı zamanda, PPT Uygulayıcıları WAPP Merkez Ofisini (Etik Kurul Asistanı) durum hakkında bilgilendirecektir. Madde 4.6'ya bakınız Şikâyet ulusal düzeyde değerlendirilmemişse, WAPP'a doğrudan itiraz için net bir açıklama yapılmalıdır. Eğer gerekçe haklı değilse, şikâyet ulusal kuruluşa gönderilecektir.

Etik kurula yapılan başvurular gerçeklerle desteklenmelidir ve isimsiz olamaz.

Etik Kurul'a yapılan itirazlar, hem hakkında şikâyetle bulunulan hem de şikâyetin yapıldığı meslektaşlara karşı ayrımcılık yapılmasına gerekçe teşkil etmeyecektir. Her itiraz dikkate alınmalıdır.

11.4 Şikâyetlerin İşlenmesi: İletmeken Çözüm

Şikâyet WAPP Merkez Ofisine iletilir, o da Etik Kurul Asistanına yönlendirir. Asistan ilgili her iki tarafı da bilgilendirir, ilgili tüm bilgileri toplar ve vakayı ele almaktan sorumlu Etik Komisyonunu oluşturmak üzere rastgele 5 Etik Komisyon üyesi seçer. Komisyon toplanır (çevrimiçi, yüz yüze veya karma), bir çözüm üzerinde müzakere eder ve bunu Etik Kurul Asistanına iletir, o da şikâyet ve önerilen çözüm hakkında yönetim kurulunu bilgilendirir. Nihai kararı Yönetim Kurulu verir ve hem şikâyetçi hem de şikâyet konu olan kişi buna göre bilgilendirilir.

Genel Kurul tarafından 12 Şubat 2025 tarihinde onaylanmıştır.

WAPP Merkez Ofisi · Luisenstrasse 28 · 65185 Wiesbaden · Almanya
Tel: +49-6 11-450 34 40 +49-6 11-450 34 40, Faks: +49-6 11-450 34 24,
E-posta: wapp@positum.org, Web sitesi: www.positum.org